

Jaarverslag IVN Noord-Kennemerland 2024

1. Inleiding

Begin 2024 was het uitermate nat in onze regio. Dat was goed te merken bij ons Parnassia-gebouw in Bergen aan Zee waar de heemtuin veranderde in een natte duinvallei. Begin januari stond het water zo hoog dat het Parnassiapark (en dus ook ons gebouw) alleen met laarzen aan bereikbaar was. Voor de Nieuwjaarsbijeenkomst met de KNNV werden we gelukkig gastvrij ontvangen in het Zeehuis van het NIVON. Al vroeg in het jaar werd door Gerrit Jan Smit (Scorlewald) en zijn medewerkers een alternatief paadje aangelegd waardoor het Parnassia-gebouw met droge voeten bereikbaar was. Terwijl het brede toegangspad achter de slagboom in de zomer een aantal maanden droog stond, was in een deel van het Parnassiapark de waterstand eind 2024 vrijwel even hoog als aan het begin van het jaar. Dat had als nadelig gevolg dat alle wandelaars/hondenuitlaters 'onze' heemtuin gebruikten als ingang tot het Parnassiapark. De heemtuin heeft dan ook ernstig te lijden gehad onder deze omstandigheden.

De hoge waterstanden hadden ook gevolgen voor onze activiteiten. Wandelexcursies moesten tot diep in het jaar - of zelfs meer definitief - hun route verleggen. De Scholenwerkgroep kon de les Kriebelbeestjes - een erg populaire les - niet uitvoeren omdat de rand van de vijver waarin wordt gevist niet betrouwbaar was. Gelukkig kon een alternatief programma aangeboden worden.

Ondanks deze ongemakken hadden we weer een zeer actief jaar waarin veel van de reguliere wandelingen en excursies werden uitgevoerd. En er werden nieuwe initiatieven ontwikkeld zoals in de Alkmaarderhout bij de Stadsboerderij. Daar werd door de Mussenwerkgroep van onze vereniging in samenwerking met de Hortus het Natuurontdekp pad voor basisschoolleerlingen gerealiseerd. Scholen uit Alkmaar kunnen hier gratis gebruik van maken.

Er werden verschillende lezingen en cursussen, waaronder de *Klimaatcursus* en de cursus *Leer je landschap kennen*, georganiseerd. De jaarlijks terugkerende publieksactiviteiten de Vlinderdag en de Paddenstoelendag - respectievelijk onderdeel van de Zomer- en de Herfstdag van PWN - waren met veel bezoekers dit jaar weer een succes.

Als uitvloeisel van een eindopdracht van de laatste Natuurgidsenopleiding werd het project Stem van de Natuur verder uitgerold. Alle Noordhollandse IVN-afdelingen hebben inmiddels de stem van een iconische soort in de natuur van hun regio laten 'horen'. In de Cultuurkoepel van Heiloo vond op 6 november 2024 een mooie presentatie en manifestatie plaats in het kader van dit project. Naast de Noordhollandse IVN-afdelingen waren daar ook de Groene Bondgenoten, Landschap Noord-Holland, en andere organisaties bij betrokken. Er waren interessante sprekers zoals Arita Baaijens en vertegenwoordigers van o.a. de provincie Noord-Holland, de gemeente Bergen en het ministerie van LNV. Op onze website kun je meer informatie vinden over de [Stem van de Natuur](#).

Het IVN-weekend werd dit jaar eind juni gehouden bij het Lauwersmeer met een uitstap naar Schiermonnikoog. Het was prachtig weer en er is genoten van de interessante excursies en gezellige onderlinge sfeer. Het was

opnieuw uitstekend georganiseerd door Tine Kalverboer, Ben van Wees en Ben en Annie Oosterink. Waarvoor veel dank. En tevens dank voor de organisatie van de vele weekenden in de afgelopen jaren: Tine, Ben, Ben en Annie hebben het voor het laatst gedaan en hebben het stokje overgedragen aan Peter en Marijke Brouwer en Marja Apeldoorn. Een mooie traditie wordt voortgezet.

Tijdens de algemene ledenvergadering in april konden we Cor Thomas in het zonnetje zetten. Cor is inmiddels 50 jaar lid van IVN en heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het opzetten van onze afdeling. En ..... Cor is nog steeds actief en vast deelnemer aan de IVN-weekenden. Cor, dank voor je bijdrage aan IVN-NKL en haar doelstellingen!

Graag willen we op deze plaats al onze actieve leden bedanken voor hun inzet voor de vereniging en de overige leden voor hun steun en betrokkenheid. In deze tijden is het heel belangrijk dat we bijdragen aan het besef hoe mooi de natuur is, maar ook hoe belangrijk zij is voor ons welzijn.

2. Bestuursactiviteiten

In 2024 kwam het bestuur zesmaal bij elkaar. Wat betreft de samenstelling van het bestuur: we namen tijdens de ALV, maar ook binnen het bestuur, afscheid van Allet Geertman. Allet zette zich in voor de verslaglegging van de vergaderingen, het verwelkomen van nieuwe leden en zij kwam regelmatig met nieuwe initiatieven, zoals het contact met het Clusius College. Allet was altijd bereid zich ook op allerlei manieren in te zetten voor de vereniging. We zijn haar zeer erkentelijk voor haar bijdragen. In de loop van het jaar sloten zich twee aspirant-leden van het bestuur ter verkenning aan bij de vergaderingen. Theo Noten leerde IVN-NKL kennen via de cursus 'Leer je landschap kennen', Frank Elzas heeft de laatste Natuurgidsenopleiding gevolgd en wil zich ook bestuurlijk inzetten voor de vereniging. Eind 2024 meldde zich via een vrijwilligerssite een kandidaat voor het secretariaat: Jan Pels. Deze drie personen zullen in de komende ALV aan de leden worden voorgesteld als nieuwe bestuursleden.

Het werven van nieuwe vrijwilligers had dit jaar onze speciale aandacht. Een van de aanleidingen daarvoor was het opzetten van het Natuurontdekp pad in de Alkmaarderhout bij de Stadsboerderij door Thea Scheepe. Daarnaast is versterking van de Scholenwerkgroep en de Strandwerkgroep eveneens zeer wenselijk. Oproepen werden geplaatst via onze Nieuwsbrief en website, de Facebook-pagina en op vrijwilligerssites van Alkmaar, Bergen en Heiloo. Deze oproepen via verschillende kanalen hebben zeker effect gehad: zowel de Scholenwerkgroep als de Mussenwerkgroep (waar het Natuurontdekp pad onder valt) hebben meerdere nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen. Ook leidde het plaatsen van vacatures tot invulling van de functie van secretaris en een ondersteuner van de webmaster.

Met het bestuur van de KNNV Alkmaar-Den Helder werd gesproken over Blad, Lezex, cursussen en de Nieuwjaarsbijeenkomst. Wat betreft Blad werd besloten dat de verzending vanaf het eerste nummer van 2025 via drukkerij Max verloopt. Dat betekent dat we niet meer zelf de adresstickers printen en plakken en dat er geen pakketten van en naar PostNL hoeven te worden getransporteerd. Beide verenigingen vinden de kwaliteit van Blad van groot belang voor de binding met de leden en het gezicht naar buiten toe van IVN-NKL en KNNV.

Vanuit het bestuur participeerden we in het regionaal overleg IVN Noord-Holland. In dit overleg, dat afwisselend via Zoom en fysiek wordt gehouden, hebben de verschillende afdelingen de gelegenheid hun ervaringen te delen en elkaar te bevragen. Voorts wordt de agenda van de Landelijke Raad van het IVN besproken. Vanuit IVN Noord-Holland is Foppe de Haan - lid van onze afdeling - vertegenwoordiger in de Landelijke Raad. De lijnen zijn dan ook heel kort. De Landelijke Raad heeft een belangrijke stem in de organisatie en het beleid van het IVN.

Het onderhoud van en de voorzieningen binnen het Parnassia-gebouw hebben onze continue aandacht. De cv-ketel is inmiddels meer dan 24 jaar oud en nodig aan vervanging toe. Als 'groene' organisatie willen we een duurzame oplossing en hebben we besloten van het gas af te gaan. Dat heeft echter behoorlijk wat consequenties. We zijn ons dan ook aan het oriënteren op de mogelijkheden van isolatie van het gebouw en het verwarmen ervan met elektra. De verkenningen daarvan verliepen nogal moeizaam, maar zijn aan het eind van het jaar grotendeels opgelost. We zijn nu in gesprek met de gemeente Bergen, eigenaar van Parnassia, wat de mogelijkheden zijn en welke bijdrage de gemeente kan leveren aan de verduurzaming.

3. De werkgroepen

De werkgroepen zijn in 2023 weer volop actief geweest. Hier volgt een overzicht van de activiteiten.

3.1 Werkgroep IVN Routes App

Ook dit jaar hebben we weer twee wandelroutes gelanceerd namelijk de Wimmenummerduinen-route en de Bomenroute Rekerhout. Deze routes zijn in het nieuwe appsysteem – IVN Natuurapp – gezet. De andere vijf al bestaande routes zijn al eerder in dit platform geïntegreerd.

Het overzetten naar het nieuwe platform was een flinke operatie, waarbij de data van de routes nu geïntegreerd zijn in de website van onze afdeling.

Het begin- en tevens eindpunt van de Wimmenummerduinen-route bevindt zich in Egmond aan de Hoef op de parkeerplaats van de PWN aan het Nachtegalenpad. De route loopt via de binnenduinrand ongeveer een kilometer richting het noorden en dan linksaf het middenduin in. Na een prachtige wandeling door het opduingebied en na een bezoek aan de vogelkijkhut de Vlieger komen we via 'lankies' weer bij het startpunt terug. Het is alleen jammer dat vanaf begin maart tot vijftien juli een deel van het gebied vanwege het broedseizoen gesloten is, waardoor de route niet helemaal gelopen kan worden.

De Bomenroute Rekerhout in Alkmaar is een spin-off van de laatste NGO-cursus. Het was jammer genoeg niet mogelijk om de route voor het einde van de opleiding op het nieuwe platform te realiseren. De route is net als de Stinzenplanten-route een zogenaamde thema-route en is daardoor vrijwel geheel gewijd aan het onderwerp bomen. Het start- en tevens eindpunt bevindt zich bij de Kinderboerderij De Rekerhout. De route loopt ook door de Kruidentuin die door onze IVN-werkgroepleden, samen met andere vrijwilligers wordt onderhouden.

In de tweede helft van het jaar werden we echter geconfronteerd met het feit dat er op landelijk niveau problemen waren ontstaan in de samenwerking met de nieuwe ontwikkelaar van het app-platform. Een en ander heeft ertoe geleid, dat op de Landelijke Ledenraad in de maand december is besloten om de samenwerking met deze ontwikkelaar te beëindigen. Gelet op de kosten die met het realiseren van het appsysteem zijn gepaard werd als één van de mogelijkheden geopperd om met het fenomeen Natuurapp te stoppen! Gelukkig zijn er nu goedkopere systemen op de markt gekomen, waarvan de mogelijkheden nu zo snel mogelijk worden onderzocht, alvorens tot definitieve besluitvorming te komen.

Ondertussen maakt de werkgroep nu even pas op de plaats in afwachting van de ontwikkelingen. Wellicht kunnen we op de komende ALV hierover iets positiefs melden.

3.2. Werkgroep Dijk en Waard

- De werkgroep heeft in 2024 verschillende wandelingen georganiseerd (twaalf). Het betrof wandelingen in het Park van Luna, Geestmerloo en Geestmerambacht. Bij wijze van proef is een excursie in het Oosterdelgebied gehouden.
- Er zijn lezingen (tuinvogels, paddenstoelen e.d.) gehouden voor de Pieter de Raatstichting en de gemeente (in het kader van een uitdeelactie van nestkastjes) en verschillende andere organisaties.
- Met Langedijk for Global Goals (L4GG) is weer samengewerkt bij de uitvoering van de Nacht van de Nacht.
- Al vele jaren worden vogeltellingen voor Sovon gedaan door de werkgroep. Zo werd in 2023 weer meegewerkt aan de MUS-telling (Meetnet Urbane soorten, drie x per jaar) in vier telgebieden en aan de midwintertelling voor watervogels in het Park van Luna.
- De werkgroep is betrokken bij inspraak rond de ontwikkelingen van een bikepark in het Geestmerambacht. Tevens is een netwerkbijeenkomst van de gemeente Dijk en Waard bezocht.
- De vier musea in onze regio (Broeker Veiling, Poldermuseum, Schermer Molens en Kaasmuseum) hebben met input van onze werkgroep vier wandelroutes uitgegeven.
- Namens IVN- NKL zijn twee leden van onze werkgroep bezig met het opzetten van een 'groen netwerk' in de gemeente Dijk en Waard. De bedoeling is dat allerlei instanties die zich bezighouden met natuur en duurzaamheid zich verenigen en gesprekspartner voor de gemeente zijn bij ontwikkelingen op dat gebied. Deze ontwikkelingen lopen nog steeds.
- Net als andere jaren is de 'natuurvitrine' in de bibliotheek in Heerhugowaard weer up-to-date gehouden.
- De ijsvogelwand in het Park van Luna is door de werkgroep gerenoveerd.

3.3 Redactie Blad

Aanvankelijk werd er op verzoek van de besturen van KNNV Alkmaar-Den Helder en IVN-NKL bezuinigd op de druk- en verzendkosten. Blad 76 (maart 2024) kreeg minder pagina's, van 32 naar 24. Hierdoor kwam het gewicht onder de 100 gram, waardoor de verzending per post ook minder kostbaar was. Later werd bekend dat we toch meer financiële ruimte hadden en is Blad weer teruggegaan naar 32 bladzijden. Wel moet hierbij vermeld worden dat zowel Blad 78 (september) als Blad 79 (december) voor een klein deel door twee leden van het IVN-NKL zelf is gepost, wat een kleine kostenbesparing inhield!

Leden kregen de mogelijkheid om Blad enkel digitaal te lezen; slechts vier personen hebben hier gebruik van gemaakt.

Blad is een ledenblad wat betekent dat elk lid van beide verenigingen kopij mag insturen. Doorgaans komt er voldoende kopij binnen waardoor de redactie - bestaande uit Wim de Groot (KNNV), Keat Kho (IVN-NKL) en Ger Augustus (IVN-NKL) - in staat is het Blad vorm te geven en klaar te maken voor verzending naar de drukker. Voor de verzending van Blad zijn we afhankelijk van de ledenadministratie van beide verenigingen. Deze administraties hebben het actuele bestand van hun leden. Adreswijzigingen e.d. moeten dan ook aan de verenig worden doorgegeven. Dit zal ook in het eerste nummer van Blad in 2025 worden vermeld.

3.4 Strandwerkgroep en strandmonitoring

Het jaar 2024 was een minder druk jaar vergeleken met 2023. Scholen hebben kennelijk meer problemen met de invulling van het vervoer van de kinderen naar Bergen aan Zee. We hebben zevenmaandelijks koractiviteiten, vijf jutowandelingen en 28 excursies voor groepen, met name schoolklassen. Tijdens de maandelijkse activiteiten hadden we zo'n 320 bezoekers terwijl de groepsactiviteiten ruim 600 bezoekers genereerden.

De vangsten tijdens het korren lopen in het algemeen wat terug door de omstandigheden van de zee.

Als afsluiting van het jaar kwam de werkgroep begin 2025 bij elkaar voor een gezellige lunch in Egmond aan Zee en een wandeling door het mooie duingebied van Egmond

Ondanks de toevoeging van nieuwe gidsen in 2023 is er nog steeds behoefte aan vrijwilligers die op weekdagen beschikbaar kunnen zijn. Ze hoeven niet in het bezit te zijn van een natuurgidsendiploma of lid te zijn van het IVN. Ken je of ben je zo iemand: bel de werkgroepcoördinator Johan Eilering 06 57880486.

Er is een nieuwe groep gestart met Marijtje de Wit als coördinator.

Het SMP (Strandaanspoelsel Monitoring Project) van de stichting Anemoon. Leden van de werkgroep lopen maandelijks een vastgesteld traject bij laagwater over het strand. Daarbij registreren ze alle aangespoelde organismen of resten daarvan zoals sponzen, kwallen, zeeanemonen tot schelpdieren, krabben, mosdiertjes, stekelhuidigen en vissen. De waargenomen aantallen worden na afloop van de strandwandeling vastgelegd met een speciale app. Het doel is:

- Het signaleren van populatieveranderingen
- Kennis te vergaren met betrekking tot jaar- en seizoensfluctuaties
- Het signaleren van nieuwe diersoorten

3.5 Scholenwerkgroep

Het jaar 2024 is goed verlopen voor de Scholenwerkgroep met in totaal 74 basisschoolgroepen die een natuuractiviteit gevolgd hebben. Met de 22 geboekte groepen van de Strandwerkgroep komt het totaal op 96 basisschoolklassen; dit waren bijna 2.100 kinderen.

Dit jaar werden in totaal veertien groepen uit Bergen en dertien uit de Egmondse ontvanger. Daarnaast hebben negen groepen deelgenomen aan de activiteit Korren. Ook dit jaar kwamen er veel groepen uit Alkmaar (achtien) en Heerhugowaard (dertien) langs en opvallend waren de vele groepen uit Heiloo (elf).

T.o.v. 2023, dat qua aantallen een topjaar is geweest, is het aantal groepen gedaald. Dit valt o.a. te wijten aan de vele regen en hoge waterstand in het Parnassiapark, waardoor de zeer populaire activiteit Kriebelbeestjes het hele jaar niet plaats heeft kunnen vinden. Gelukkig accepteerden de meeste scholen een omzetting naar de activiteit Vlinders, waarbij er ook aandacht aan bodemdiertjes gegeven werd. De route van de Bomenspeurtocht liep letterlijk door het water en is uiteindelijk na de zomer aangepast en verplaatst.

Ook viel dit jaar op, dat het voor leerkrachten steeds lastiger wordt om voldoende ouders te regelen voor vervoer en begeleiding. Hierdoor moesten boekingen soms afgezegd worden.

Om meer aandacht te vragen voor de natuuractiviteiten zijn bepaalde lessen gekoppeld aan bestaande en veel gebruikte methoden in het onderwijs. Ook is de schoolleiding explicieter benaderd om het aanbod te verspreiden onder de leerkrachten

3.6 Wandelingen

Westert en de Bleek

In de maanden april t/m augustus 2024 zijn er vijf avondwandelingen geweest van 19.00-21.00 uur op de laatste woensdagavond van deze maanden in het duingebied van PWN aan de Oude Schulpweg in Egmond-Binnen. Opvallend was dat per avondwandeling de temperatuur nogal kon verschillen: van koud 8 graden, droog, zonnig tot 28 graden.

Voor deze wandelingen, waaraan twaalf personen mogen deelnemen, is aanmelding verplicht via het e-mailadres: westertbleekwandelingen@gmail.com. De PR heeft plaatsgevonden via de website IVN-NKL en de regionale kranten. In totaal zijn de gidsen met 30 deelnemers op pad geweest, waarvan vijf IVN'ers.

De Egmondse Wimmenum

Het gidsenteam heeft in december 2024 afscheid genomen van Marjo Olbers met een afscheidslunch. De gidsen maken nog dankbaar gebruik van de kennis die Marjo in de loop der jaren heeft ingebracht. Inmiddels heeft de werkgroep een nieuwe gids in de persoon van Rob Liefveld. Dit betekent dat in 2025 de maandelijkse wandelingen weer kunnen worden verdeeld over vier gidsen. Er werd standaard met twee gidsen gelopen, waarbij elke maand een verschillend tweetal de honneurs waarnam. Het voorlopen werd zo mogelijk door alle gidsen gedaan.

Foto Ruud de Raadt

De wandelingen vonden plaats in het duingebied ten noorden van Egmond aan Zee en Egmond aan den Hoef. Een gedeelte van het gebied is van 1 maart t/m 1 juli broedgebied.

De gidsen, die de wandelingen verzorgden, vroegen voorafgaande aan de wandelingen zo veel mogelijk waar de informatie van de wandeling vandaan hadden. Uit de gevraagde informatie is gebleken dat de bekendmakingen hun nut hebben bewezen. De bijdrage van drie euro werd door niemand als een probleem gezien. Vanwege het aantal deelnemers kan worden gesteld, dat door meer publiciteit het aantal deelnemers is toegenomen. Met de twaalf gehouden wandelingen van januari t/m december zijn in totaal 141 personen mee geweest inclusief IVN en KNNV-leden. Meer dan 100 deelnemers behoorden tot de groep betalende wandelaars.

Rekerhout

Het jaar 2024 was een redelijk jaar, met gemiddeld negen personen per wandeling. Dit komt mede door een aantal vaste deelnemers. De mensen vinden het heerlijk om te wandelen door het park en vervolgens nog even gezamenlijk in het koffie- en theehuis van de kinderboerderij de wandeling te evalueren.

Het weer is in 2024 goed geweest op de wandeldagen, slechts één wandeling is in de regen geweest, tweemaal hebben we een bui tijdens de wandeling gehad. De wandeling van september heeft ons verrast met waarnemingen van de ijsvogel, groene specht en de sperwer. Zo zie je dat ook in een stadspark bijzondere waarnemingen te vinden zijn.

Natuur- en Cultuurwandeling Bergen aan Zee

Het jaar 2024 was een bijzonder jaar. Het begon nat, het bleef nat en eindigde nat. Eigenlijk begon de nattigheid al in november 2023. Het duingebied is wel wat gewend, maar zo'n lange, natte periode is voor de laagste gebieden niet fijn.

Bij onze eerste wandeling in februari waren voor het eerst in onze geschiedenis laarzen nodig. De wandeling gaat namelijk ook door een laag dal in het bos. Het was zelfs nodig om de route aan te passen en een stukje om te lopen. PWN stond ons niet toe om geitenpaadjes te bewandelen, en terecht.

Hoewel het weer op de wandeldagen meestal prima was, bleef het bezoekers aantal wat aan de lage kant. Het gemiddelde aantal per wandeling was dit jaar 4,7 personen, terwijl het gemiddelde over de laatste zes jaar 6 personen was. Een verklaring hiervoor hebben we niet.

De werkgroep blijft lekker door wandelen en genieten van ons mooie bos- en duingebied.

Wandeling Heilooërbos

Maandelijks verzorgen de gidsen van de werkgroep een wandeling in het Heilooërbos.

Gezond Natuurwandelen

Inmiddels wandelt de werkgroep al acht jaar en de wandeling blijft onverminderd populair. Iedere donderdag van 10.00 tot 11.00 uur wandelen we een rondje vanaf Duinvermaak in Bergen en vertellen de gidsen onderweg over de natuur. Regelmatig lopen er mensen mee die weinig van de natuur weten en dankbaar zijn met wat we hen vertellen en laten ervaren. Ook zijn er door het wandelen al meerdere vriendschappen ontstaan!

Overige wandelingen

Naast eerdergenoemde wandelingen worden er ook wandelingen gehouden in Park van Luna, Geestmerloo en Geestmerambacht.

3.7 Mussenwerk

Hoe werkt het bij Mussenwerk? De werkgroep gaat en staat voor natuurbeleving in de directe woon- en leefomgeving en is de spil in de buurt als het gaat om natuuractiviteiten in de wijk, op school, in het verzorgingshuis of in het buurthuis. Voor scholen worden buitenactiviteiten georganiseerd die onder schooltijd maar ook na schooltijd plaatsvinden en dit wordt afgewisseld met binnenactiviteiten zoals nestkastjes timmeren, dennenappels vullen met vet en zaad, kijken door een microscoop of een trekvogel maken met echte geplakte veren. Een onderdeel van het lesaanbod heet 'Speurmeuzen in de Natuur'; nieuwsgierig naar de natuurjuweeltjes in de buurt waar kinderen zich over kunnen verwonderen en verbazen. Hier volgt een opsomming van de activiteiten:

- Van 29 januari t/m 13 februari is de Adelbertusschool (Alkmaar) bezocht met als activiteit voor 150 kinderen (drie x groep 3 en drie x groep 4) met de verrekijker vogels zoeken (echte maar ook 2d vogels) en daarna dennenappels vullen met vet en zaad.
- In de maand maart zijn elf kinderdagverblijven van 'Klein Alkmaar' en een peuterspeelzaal in Alkmaar voorzien van veertig liter bio-aarde voor de moestuin en zaadjes en pootaardappeltjes voor de moestuinbakken. Verder zijn er ook thematische natuurlessen gegeven op de kinderdagverblijven van 'Klein Alkmaar' en de peuterspeelzaal de Eenhoorn. Dat kan gaan over kriebelbeestjes, slakken gemaakt van kastanjebolster versiert met kleurige klei, wormenhotelletje maken etc.
- Van 20 maart t/m 6 juni zijn in het kader van 'Speurmeuzen in de Natuur' de scholen Sterrenwachter en Zandloper in Alkmaar bezocht.
- Van 14 oktober t/m 18 december heeft de werkgroep als onderdeel van 'Speurmeuzen' de scholen Lispeltuut en de Stek in Alkmaar en Wiekslag in Stompvoren bezocht.
- Een nieuw project binnen de gemeente Alkmaar is het Natuurontdekp pad dat op het terrein van de stadsboerderij De Hout ligt en speciaal voor schoolklassen is ingericht. In het laatste kwartaal van 2024 hebben we vrijwilligers kunnen werven om met schoolklassen een proefles te houden en te onderzoeken hoe wij het beste de kinderen de natuur kunnen laten ervaren. De kinderen kunnen op het pad ontdekken wat er zoal in de vijver leeft, op het bloeiende veld vliegt en hoe groot en breed de drie eiken op de heuvel zijn en wat voor leven zich in de bomen afspeelt. In totaal heeft de werkgroep zes klassen van twee verschillende scholen ontvangen.

3.8 Werkgroep Natuurkoffer

Vier zorginstellingen - waarvan twee in Heerhugowaard en twee in Bergen en Schoorl - hebben gebruikt gemaakt van het 'vierseizoenen-abonnement' waarmee de werkgroep zorginstellingen met vier koffers verdeeld over een heel jaar bezoekt. Verder is de werkgroep samen met mantelzorgers op bezoek geweest in een buurthuis te Schagen voor een aparte Natuurkoffer gericht op licht dementerenden met een visuele beperking, samen met hun mantelzorgers. Bijzonder is het om te ervaren dat met weinig materiaal en middelen zoveel mensen verwonderd kunnen raken. Het afgelopen jaar is de werkgroep regelmatig de regio in getrokken om de Natuurkoffer te presenteren. Deze keer waren dat presentaties voor een groep mensen met een lichamelijke beperking (rolstoel) en om die reden moeilijk zelfstandig naar buiten, de tuin of de natuur in kunnen. De mensen genieten van de door ons meegebrachte foto's van lammetjes in de wei, koeien en paarden en tulpenvelden. Om goed te beginnen zijn wij ruim van tevoren aanwezig om de ruimte in te richten naar thema en actualiteit. Belangrijk is dat natuurgidsen tijdens de presentatie niet alleen informatie geven over bijvoorbeeld specifieke vogelgeluiden en planten maar dat de mensen ook zelf aan het woord zijn en hun verhaal kunnen houden over hun kindertijd of hun latere werkzame leven.

Als een bezoek wordt gebracht aan licht dementerende mensen - waar de natuurkoffer in eerste instantie voor werd ontwikkeld - is een heel andere benadering nodig. Vooraf overleggen we met de activiteitenbegeleiders en stellen voor dat de groep mensen die deelnemen aan de presentatie niet al te groot is (maximaal twaalf personen). De locatie is ook belangrijk; we zoeken een besloten ruimte, bijvoorbeeld een huiskamer waar zo min mogelijk verstoring zal zijn en waar de mensen zich veilig voelen.

Voordat de mensen terugkomen van hun 'siësta' staat de cd met vogelgeluiden aan. De verwondering is groot. Men vraagt zich af waar de 'vogeltjes' zitten. Er ontstaat een opleving! Met een kopje thee of koffie en wat lekkernijen worden de mensen ontvangen en welkom geheten. Tijdens de ontvangst kan de gids een gesprekje aangaan door middel van de materialen die op tafel staan. Door landschapsfoto's of bekende gebouwen uit eigen omgeving te laten zien, kunnen mensen herinneringen ophalen. Een tussenactiviteit kan zijn pinda's rijgen in de winter of bolletjes planten in het voorjaar. Als afsluiting zijn er films op DVD over de verschillende seizoenen beschikbaar die de mensen mee terugnemen in de tijd; bijvoorbeeld een film over 'Een reisje met de trein naar het strand' of 'Schaatsend door het landschap'. Alle emoties die daarmee vrijkomen, ook de negatieve, verdrietige momenten zijn goede emoties. |

Inhoud Natuurkoffer: Standaard zijn in de Natuurkoffer foto's van verschillende seizoenen en locaties uit de regio aanwezig; dit zijn duidelijk herkenbare ankerpunten die bij de mensen herinneringen op kunnen roepen. Verder bestaat de Natuurkoffer o.a. uit de volgende elementen: een mooi kleed om de tafel feestelijk te dekken, een vaas met bloemen, films over de seizoenen, boeken met liedjes en rijmpjes en oude ambachten, wat lekkers voor bij de koffie/thee en voor het kijken naar de film.

3.9 Heemtuin Parnassia en Kruidentuin Rekerhout

Heemtuin Parnassia

Dit jaar stond in het teken van water. De vijver werd viermaal zo groot door alle regen, veel van de nieuwe planten en het schelpenpad stonden onder water. Gelukkig bleef het Parnassiegebouw zelf droog met als gevolg een muizenplaag. De muizen zochten het hogerop! In de lagergelegen werkschuur stond wel water. Scorlewald maakte een tijdelijk pad dat inmiddels is omgezet tot een blijvend pad met schapenhek en toegangshekje.

Er is vijfmaal gewerkt in de heemtuin, geïnventariseerd en in oktober gemaaid met een handmaaier. Op advies van een medewerker van Landschap Noord-Holland, die door ons was uitgenodigd, gaan we tweemaal per jaar maaien en een deel afplaggen om te versralen. Het oorspronkelijke plan van een kalkrijk en kalkarm deel in onze tuin zullen we waarschijnlijk moeten loslaten en overgaan tot een natte duinvallei. Door Gerrit-Jan van Scorlewald werd al het riet in het water met de zeis weggemaaid.

In juni bezocht een klein groepje Thijsses Hof in Bloemendaal waar we uitgebreid werden rondgeleid door enkele enthousiaste IVN'ers

Kruidentuin Rekerhout

In 37 dagdelen, aangevuld met vrijwilligers van NL-Doet en de Natuurwerkdag heeft de werkgroep bestaande uit twintig vrijwilligers de tuin redelijk goed op orde kunnen houden. Het Rozenvak heeft evenals vorig jaar extra aandacht gekregen.

Op 22 juni vond het jaarlijkse vrijwilligersuitje plaats. Op het programma stond o.a. verkenning van de Muggenbultroute (Naardermeer), rondleiding door de historische tuin van Kasteel-Museum Sypsteyn en bezoek aan de biologische tuinderij Sperwershof ('s Graveland).

De werkgroep heeft voor de komende tijd de volgende ideeën:

- Herstel van de haag aan de zuidkant
- Aanleg trap/steiger naar sloot om water te halen
- Onderzoek mogelijke aanschaf waterpomp op zonne-energie
- Organiseren Winterdag: maken van bijenhoeven en onderhouden gereedschap
- Bestrijden heermoes met lavameel

3.10 ICT-werkgroep

Een van de hoofdactiviteiten van de werkgroep is het beheer van onze website. De webmasters hebben in 2024 weer meer dan 200 pagina's aangepast, geheel vernieuwd of nieuwe gemaakt. Verouderde pagina's zijn verwijderd. Opgemaakt zijn pagina's met informatie over maandelijkse wandelingen, lezingen en andere evenementen. Nieuwsberichten, een aantal nieuwe blogs, cursussen en zelfs vacatures. De uitgaven van het BLAD zijn inmiddels 'digitaal' op onze site te vinden. De Stem van de Natuur heeft een plek gekregen. En zoals elk jaar zijn er aanpassingen gedaan om de site zo aantrekkelijk en gebruikersvriendelijk mogelijk te houden.

Over vacatures gesproken. Na jarenlang met veel liefde en vakmanschap voor onze website te hebben gezorgd, is Pieter de Groot gestopt als webmaster. Hartelijk dank Pieter voor al het werk 'voor en achter de schermen'! Zowel letterlijk als figuurlijk; immers niet iedereen realiseert zich wat er nodig is om een website te verzorgen. Eind 2024 hebben we gelukkig een vervanger gevonden: Duco Roelofs. Na een inwerkperiode is Duco inmiddels aan de slag als één van de twee webmasters. We werken het liefst in duo's zodat achtervang beschikbaar is en kennis en ervaring beter is geborgd. Welkom Duco en veel plezier!

De werkgroep verzorgt ook onderhoud op de laptops van de Scholenwerkgroep. Deze draaien niet op MS Windows maar op Linux Ubuntu. Ze zijn in 2024 weer voorzien van de meest actuele versie. Een van de laptops gaf batterijkuren en moest op de werkbank.

Eind 2024 bleek dat we op de wifi van Parnassia geen toegang meer hadden tot het internet. Met wat eigen onderzoek leek het aan de KPN-kant te liggen. Bezoek van een KPN-monteur bevestigde dat. We hebben een nieuw wifi-modem gekregen. Dat was ook het moment om de apparatuur in Parnassia op te schonen onder het motto: simpeler is vaak beter. Door zelf de filmpjes van de scholenwerkgroep op de laptops te zetten, zijn we van drie apparaten terug naar één: enkel nog het nieuwe KPN-modem.

Verder is ondersteuning gegeven bij het gebruik van Procurios, het IVN-landelijk systeem voor de ledenadministratie. Dat systeem wordt ook gebruikt om onze nieuwsbrieven te maken en te versturen.

Over een andere landelijke IVN-ICT toepassing, de IVN Natuur (Route) App is meer te lezen in het verslag van de werkgroep IVN Natuur app.

3.11 Publieksactiviteiten

Verschillende geplande activiteiten zijn dit jaar niet doorgegaan i.v.m. de wateroverlast rondom Parnassia en in de duinen. Dit betroffen de Nachtwakerwandelingen en het Dauwtrappen. Activiteiten die wel doorgingen vonden voor een deel plaats bij de Duinheide (voorheen de Schaapskooi).

IVN-NKL stond op de door PWN georganiseerde *Lentedag* (14 april) met een kraam met info over bodemdiertjes en de mol (in een kijkdoos)! Een succes.

De IVN Vlinderdag samen met de Zomerdag van het PWN vond op zondag 14 juli plaats. Zoals vaker in de afgelopen jaren was het een zonnige, winderige dag. Er was weer een kooi met vlinders en poppen van de Vlinderstichting, er werd voorgelezen, geknutseld en er waren excursies. PWN zorgde ook voor leuke kinderactiviteiten, maar helaas was er dit jaar geen nachtvlindershow wat velen een gemis vonden. Op de dag kwamen ca. 300 bezoekers af.

De IVN Paddenstoelendag samen met de Herfstdag van het PWN, vond op zondag 13 oktober plaats. Ook dit jaar werd deze dag binnen in de stal gehouden i.v.m. de weersomstandigheden. Er werd extra aandacht besteed aan het gezellig maken van de ruimte en dat was zeer geslaagd. Ook dit jaar was er weer veel belangstelling voor de knutselactiviteiten waaronder figuurzagen en paddenstoeltjes kleien. Al het materiaal werd opgebruikt! Verder waren er twee kramen van houtdraaiers en één met vilten cadeautjes. De paddenstoelensoep, geserveerd door onze enthousiaste heksen, vond gretig aftrek. Als extra had het PWN een voorstelling geregeld door 'kabouters.' De jaarlijkse paddenstoelentafel kreeg weer veel belangstelling. De dag werd bezocht door ruim 450 bezoekers.

Open Monumentendag

Op zondag 15 september vond de Open Monumentendag plaats. Evenals vorig jaar stelden we Parnassia open. Uiteraard was het primair de bedoeling dat we bezoekers zouden trekken naar ons mooie duinmuseum en klaslokaal voor de natuurlessen van de Scholenwerkgroep. Om een bezoek aantrekkelijker te maken was in samenwerking met Kunstgetij (Ed Bausch) een singer-songwriter aangetrokken. De uit het voormalig Joegoslavië gevluchte Srdjan Kekanovic bracht een aantal keren Nederlandstalige en Balkanliedjes ten gehore. Er waren bezoekers die speciaal voor Srdjans optreden waren gekomen en binnen in ons Parnassia-gebouw kwamen kijken. En omgekeerd, mensen die het duinmuseum kwamen bezoeken en verrast waren door het optreden. Helaas is Srdjan onlangs (7 februari 2025) overleden.

Bijzonder was het te merken dat mensen die regelmatig voor een langere tijd in Bergen aan Zee komen, het Parnassiapark niet eerder hebben weten te vinden, een verborgen pareltje in het dorp. Al met al hadden we zo'n zestig bezoekers en is een van hen vrijwilliger geworden bij de heemtuin!

3.12 Scholing, lezingen en cursussen

Het IVN-NKL organiseert lezingen en cursussen voor haar leden (interne scholing) en voor het bredere publiek.

Interne scholing

Herkennen van bomen in de winter

In januari werd in Parnassia door Dirk Slagter een lezing gegeven over het herkennen van houtige gewassen in de winter. Hij presenteerde tevens zijn nieuwe boek 'Ontdek Winterkenmerken', een omvangrijke en rijk geïllustreerde gids voor het herkennen van allerlei aspecten (specifieke vormen, knoppen, bloemen, bessen, etc.), bomen en struiken in de winter. Na de lezing konden we de opgedane kennis in praktijk brengen in het Parnassiapark.

Natuurgidsen

Vanuit de twee laatste natuurgidsenopleidingen werden verschillende bijeenkomsten georganiseerd die deels een reünie-achtig karakter hadden, maar gecombineerd werden met een excursie of een bezoek aan een museum.

Lezex

In het wijkcentrum Overdie in Alkmaar werden in het voor- en najaar in totaal een zestal lezingen georganiseerd als samenwerking tussen IVN-NKL en KNNV Alkmaar-Den Helder. Deze lezingen trekken altijd een behoorlijk aantal bezoekers, vooral van KNNV-huize, maar ook IVN-ers en belangstellenden van buiten.

Klimaatcursus

In samenwerking met de bibliotheek Kennemerwaard, vestiging Alkmaar werd in de periode maart tot mei de klimaatcursus 'De Groene Verandering' gegeven. Deze cursus is ontwikkeld door IVN-landelijk en omvatte zeven avondbijeenkomsten en drie excursies. Er deden 23 deelnemers aan de cursus mee. De inhoud werd gegeven

door interne (IVN) docenten. De onderwerpen omvatten klimaat en klimaatverandering, de oorzaken van klimaatverandering en de gevolgen daarvan voor mens en milieu. Voorts kwam de vraag aan de orde hoe we als maatschappij en als individu de klimaatverandering kunnen tegengaan en/of ons daaraan kunnen aanpassen. De excursies gingen naar de Herenboeren Duinstreek in Bergen, het Tiny Houses project Liberterra in Koedijk en de Huisvuilcentrale in Alkmaar. Ondanks het 'zware' onderwerp waren de evaluaties zeer positief. Zie ook verslag in Blad 77 (Juni 2024).

Cursus 'Leer je landschap kennen'

In de periode eind april tot oktober werd een cursus georganiseerd met als onderwerp het landschap van Noord-Kennemerland. Bij de organisatie van de cursus hebben we de samenwerking gezocht met enkele terrein-beherende natuurorganisaties in onze regio. Het doel was tweeledig: informatie en ervaring van ons landschap en informatie over de mogelijkheden om als vrijwilliger bij te dragen aan de natuurdoelstellingen van de deelnemende organisaties. Er waren vijf avondlezingen in Parnassia en daaraan gerelateerde excursies op zaterdag. De cursus had 20 deelnemers. De deelnemers hebben de excursie gewaardeerd. Zie ook verslag in Blad 79 (December 2024).

3.13 Werkgroep PR en Communicatie

IVN-NKL heeft een indrukwekkende lijst van werkgroepen, excursies en publieksactiviteiten. Dat vergt een goede interne en externe communicatie. Intern willen we elkaar op de hoogte houden over wat er bij de vereniging, regionaal of landelijk speelt. Ons gezicht naar buiten toe is belangrijk omdat IVN-NKL kinderen en volwassenen wil bereiken om de natuur te beleven en hen inzicht wil geven hoe mens en natuur elkaar nodig hebben.

De werkgroep communicatie heeft dit jaar geen nieuwe activiteiten ontplooid. Uiteraard zijn er wel de gebruikelijke werkzaamheden geweest zoals aanleveren van teksten ten behoeve van interne en externe nieuwsvoorziening. De werkgroep heeft meer menskracht nodig omdat de huidige bezetting te gering is om alle gewenste initiatieven te kunnen uitvoeren.

3.14 IVN-weekend Lauwersmeer

Het weekend waaraan 23 leden deelnamen vond plaats van 28 tot 30 juni. De organisatoren hadden een leuke accommodatie Robbersum in Vierhuizen uitgekozen. De eerste avond was er een smakelijk stampotbuffet. Na het eten volgde een mooie fietstocht naar de Zoutkamperplaat, waar we op een uitkijkpost werden verrast door een vogelshow van duizenden spreeuwen. De volgende dag stond de excursie met een IVN-gids op het programma die ons veel liet zien van de vogels en planten rondom het Lauwersmeer.

Daarna maakten we de oversteek naar Schiermonnikoog en aan de overkant stonden twee IVN-gidsen ons op te wachten. Zij lieten ons prachtige plekjes zien van dit mooie eiland.

De volgende dag bezochten we onder leiding van twee gidsen van het Groninger Landschap, de zeedijk met daar achter het aangestipte land bezocht; prachtig om te zien. De deelnemers besloten het weekend met een super gevoel van veel te hebben gezien en beleefd, maar ook van het gezellig samenzijn als IVN-vrienden

3.15 Bibliotheek

De bibliotheek met een grote schat aan natuurboeken, bevindt zich in het Parnassia-gebouw. Leden van IVN-NKL en KNNV kunnen hier boeken lenen.

In 2024 zijn er vier boeken gekocht. Het eerste boek, een nieuwe 'KNNV-basisgids voor strandvondsten', was een wens van de Scholenwerkgroep en Strandwerkgroep. Met deze gids hebben we weer actuele informatie, die kan worden gebruikt bij de activiteiten en excursies van beide werkgroepen. Het is fijn om te werken met een recente veldgids, want de natuur is altijd in beweging; er komen soorten bij en helaas verdwijnt er ook flora en fauna uit Nederland. De laatste jaren verschijnen er veel boeken die zijn geschreven vanuit bezorgdheid over de staat van de natuur. In deze categorie (Klimaat en Milieu) zijn de volgende drie boeken in de bibliotheek opgenomen: 'Het Klimaatboek' onder redactie van Greta Thunberg, 'Rechten voor de natuur' van Jessica den Outer en 'De groene actiegids' van Nadine Maarhuis.

In de bibliotheek staan veel oude boeken. We willen ruimte maken in de kasten en verouderde boeken uit de collectie halen of vervangen door de aanschaf van een actueler exemplaar. Hiermee is in 2024 een begin gemaakt.

3.16 Vleermuizenwerkgroep

De vleermuizenwerkgroep is dit jaar door ziekte van een lid van de werkgroep minder actief geweest dan in voorgaande jaren. Zo waren er dit jaar geen excursies in de Egmonderhout. We hopen dat dit op termijn weer mogelijk is. Wel zijn er excursies geweest in Oudorp. Uitgezonderd de avond waarop het Nederlands elftal

voetbalde, was de opkomst goed; tussen de 15 en 20 deelnemers waaronder veel kinderen. We hebben dwergvleermuizen en laatvliegers gezien in de tuin van de pastoor en de rosse vleermuis gehoord. Dit jaar werden er geen grootoren gespot. In de polder vlogen de watervleermuizen onder de brug door en rosse vleermuizen over ons hoofd. Het waren zeer geslaagde avonden! Verder is er nog een vleermuizenles gegeven op basisschool De Kring (Alkmaar).

4. Vertrouwenscontactpersoon

De vertrouwenscontactpersoon (Joop Bons) kan melden dat er in 2023 geen berichten, klachten o.i.d. zijn binnengekomen die een oplossing zouden behoeven in het kader van de vertrouwenscontactpersoon.

5. Nawoord

Bovenstaande verslagen geven het brede scala aan activiteiten van de afdeling weer. Onze vereniging telt zo'n negentig enthousiaste leden die actief betrokken zijn bij het organiseren van activiteiten. Het ledenaantal, incl. huisgenootleden, schommelt de laatste jaren min of meer stabiel rond de 340 leden. In de verslagen komen maar enkele namen voor, maar de inzet van alle vrijwilligers is essentieel voor het succes van de vereniging. We waarderen de inzet van onze vrijwilligers dan ook enorm en zijn hen zeer erkentelijk voor het uitdragen van het doel van IVN: 'zoveel mogelijk mensen de natuur te laten beleven'. Daarnaast waarderen we zeer de steun en betrokkenheid van de 'overige' leden.

Het bestuur van IVN Noord-Kennemerland:

Henk Groenewegen (voorzitter)

Heleen Dekhuijzen (penningmeester)

Walter Swagemakers (secretaris)

Arjen Geerling (algemeen bestuurslid)